

Anexa la HCA Nr. 3310 din 27.02.2017

**Politica privind proprietatea intelectuală
în cadrul
Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (UBB)**

Note:

- În acest document sunt folosite idei și fragmente din alte documente de interes public ale Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (UBB), ale altor universități de referință la nivel internațional (Harvard University, <http://otd.harvard.edu/faculty-inventors/resources/policies-and-procedures/statement-of-policy-in-regard-to-intellectual-property/>, Stanford University <https://otl.stanford.edu/>, Politecnico di Milano <http://www.polimi.it/en/scientific-research/patents-and-licensing/>, etc.) și ale unor entități relevante pentru subiectul în discuție (<http://uefiscdi.gov.ro/userfiles/file/pdf%20publicatii/MANUAL%20DE%20BUNE%20PRACTIC%20INVENTII%20DE%20SERVICIU.pdf>).
- Documentul reunește într-un cadru unitar conținuturi referitoare la proprietatea intelectuală, așa cum sunt acestea reglementate în diverse acte normative.
- Documentul a fost elaborat de Oficiul de Management și Transfer Tehnologic și Cognitiv din UBB (OMTTC).

CUPRINS

INTRODUCERE	5
I Concepte și obiective.....	5
II Cadrul legal.....	6
III Invențiile de serviciu.....	7
a. Definiții.....	7
b. Proprietatea asupra invențiilor de serviciu	8
c. Drepturile și obligațiile salariatului (inventatorului) și ale UBB (angajatorului)	9
d. Situația în care UBB nu revendică invenția de serviciu	12
IV Materiale ne brevetate	13
a. Definiții.....	13
b. Drepturi de proprietate și valorificare.....	14
V Drepturile de autor (<i>copyright</i>) ale salariaților și studenților UBB	14
a. Obiectul drepturilor de autor	15
b. Limitele exercitării dreptului de autor	15
c. Proprietatea asupra operei de creație intelectuală	17
d. Excepții	17
VI Drepturi de autor pentru programele pentru calculator (<i>Computer software</i>) ale salariaților și studenților UBB.....	17
VII Valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală	18
a. Definiții.....	18
b. Procesul de licențiere.....	19
c. Condiții financiare privind licențierea.....	19
d. Excepții	20
VIII Regimul veniturilor obținute de UBB prin valorificarea activelor de proprietate intelectuală.....	20
a. În cazul invențiilor de serviciu brevetate sau în curs de brevetare (<i>patent pending</i>)	20

Str. M. Kogălniceanu nr. 1

Cluj-Napoca, RO-400084

Tel.: 0264-40.53.00

Fax: 0264-59.19.06

rector@ubbcluj.ro

www.ubbcluj.ro

- b. În cazul invențiilor de serviciu prevăzute la art. 3 alin(1) lit b) revendicate de către UBB conform legii 83/2014 sumele se împart astfel: 21
- c. În cazul materialelor nebrevetate..... 22
- IX Managementul drepturilor de proprietate intelectuală..... 23
- X Dispoziții finale..... 24

INTRODUCERE

Conform Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală¹, termenul de proprietate intelectuală (PI) se referă la „creațiile minții: invenții (brevete), opere literare și artistice, simboluri, nume, imagini, design, utilizate în activități comerciale.

Proprietatea intelectuală este împărțită în două categorii principale:

1. Proprietatea industrială, care include brevete de invenție (patente), mărci și indicații geografice, desene și modele industriale și topografii pentru produse semiconductoare;
2. Dreptul de autor (*Copyright*), care include lucrări științifice, literare și artistice, precum opere științifice, romane, poeme, piese de teatru, jocuri, filme, opere muzicale, situri web, picturi, fotografii, sculpturi, design arhitectural, etc.”

I Concepte și obiective

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (UBB) este o universitate de cercetare avansată și educație, cu un profil dominant humboldtian, axată pe excelență și competitivitate. Activitatea de cercetare în cadrul acesteia este promovată pe toate cele trei niveluri: cercetare fundamentală și aplicativă, dezvoltare și inovare (cercetare-dezvoltare-inovare/CDI). Un palier al acestei activități îl reprezintă activitatea de transfer tehnologic și cognitiv, prin care cunoștințele achiziționate în urma cercetării desfășurate de UBB sunt transformate în produse/tehnologii și servicii inovative, cu impact profund și pozitiv asupra calității vieții umane.

Prezentul document are drept scop reglementarea activității de protejare a proprietății intelectuale și valorificarea tuturor categoriilor de proprietate intelectuală, realizate la nivelul UBB, pe termen scurt și lung, prin adoptarea unui cadru general menit:

1. Să asigure protecția prin brevetare a invențiilor de serviciu obținute la nivelul UBB;

¹ Broșura Ce este proprietatea intelectuală. Organizația Mondială de Proprietate Intelectuală, pag. 2, http://www.osim.ro/publicatii/editura/Brosuri/04_Ce%20este%20proprietatea%20intelectuala.pdf

2. Să pregătească premisele valorificării prin licențieri eficiente și benefice pentru toate părțile implicate și să apere interesele universității privind proprietatea intelectuală creată de către angajați - personal didactic și de cercetare, respectiv personal auxiliar, studenți², colaboratori și alți terți în relație cu universitatea;
3. Să ofere posibilitatea contractuală a asigurării drepturilor de creație intelectuală, la cererea autorului.

Prin această activitate, UBB urmărește să-și asigure un avantaj competitiv atât la nivel național, cât și internațional, precum și implicarea în societate prin componenta antreprenorială (Strategia de CDI la UBB 2016- 2020).

II Cadrul legal

1. Legea educației naționale nr. 1/2011;
2. Legea nr. 64 din 11 octombrie 1991 privind brevetele de invenție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 613 din 19 august 2014;
3. Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe;
4. Legea nr. 83 din 24 iunie 2014 privind invențiile de serviciu;
5. Legea 350/2007 privind modelul de utilitate;
6. Legea nr. 319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare;
7. Ordonanța nr. 57 din 16 august 2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și Legea nr. 324 din 8 iulie 2003 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică;
8. Ordonanța Guvernului nr. 66/2000 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier în proprietate industrială, republicată;
9. Strategia Cercetării-Dezvoltării-Inovării (CDI) la UBB – 2016-2020 aprobată prin Hotărârea cu nr. Nr. 14.383/26.07.2016;
10. Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului de Management, Transfer Tehnologic și Cognitiv aprobat prin Hotărârea Senatului UBB nr. 14384 / 26 iulie 2016.

² În ceea ce privește studenții, problematica va fi reglementată prin elaborarea unui document specific pentru studenți (vezi dispoziții finale).

III Invențiile de serviciu³

Cadrul legal⁴ aplicabil invențiilor de serviciu este legea nr. 83/2014 care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 471/2014 și a intrat în vigoare la data de 29 iunie 2014. Legea nr. 83/2014 se aplică invențiilor, care pot fi protejate prin brevet de invenție sau prin model de utilitate înregistrat (art. 1, alin. 2).

a. Definiții

- Inovarea⁵ - implementarea unui produs/tehnologii, serviciu sau proces nou sau substanțial îmbunătățit ori a unei metode de marketing sau afaceri noi, în activitatea practică, în organizarea locului de muncă ori a relațiilor externe.
- Invenția⁶ este o rezolvare sau realizare tehnică dintr-un domeniu al cunoașterii care prezintă noutate și progres față de stadiul cunoscut până atunci.
- Inovația⁷ este o rezolvare a unei probleme de tehnică sau de organizare a muncii cu scopul îmbunătățirii (productivității) muncii, perfecționării tehnice.
- Brevetul de invenție⁸ este un titlu oficial de protecție pentru o invenție (a unui produs, procedeu sau metodă), care conferă titularului său un drept exclusiv de exploatare, pe durata de valabilitate a acestuia.
- Modelul de utilitate⁹ - protejează o invenție tehnică nouă, care depășește nivelul simplei îndemânări profesionale și care este susceptibilă de aplicare industrială.
- Invențiile de serviciu¹⁰ - sunt invenții create de un inventator individual sau de un grup de inventatori atunci când inventatorul individual sau cel puțin un membru

³ În elaborarea acestui capitol s-a folosit ca punct de plecare capitolul 3 din Manualul de bune practici pentru aplicarea legislației privind invențiile de serviciu, UEFISCDI, iunie 2015, <http://uefiscdi.gov.ro/articole/4111/Manual-de-bune-practici-pentru-aplicarea-legislatiei-privind-inventiile-de-serviciu.html>, pag 4-10 care au fost adaptate și coroborate cu alte prevederi legale și cu viziunea și necesitățile Universității.

⁴ Manual de bune practici pentru aplicarea legislației privind invențiile de serviciu, UEFISCDI, iunie 2015, <http://uefiscdi.gov.ro/articole/4111/Manual-de-bune-practici-pentru-aplicarea-legislatiei-privind-inventiile-de-serviciu.html>, pag 4.

⁵ OG 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, Anexa 1 Definiții

⁶ <https://dexonline.ro/definitie/inven%C8%9Bie>

⁷ <https://dexonline.ro/definitie/inova%C8%9Bie>

⁸ <https://dexonline.ro/definitie/brevet>

⁹ Lege 350/2007 privind modelele de utilitate

¹⁰ Legea 83/2014 privind invențiile de serviciu

al grupului de inventatori este salariat al unei persoane juridice de drept public sau de drept privat, care pot fi protejate prin brevet de invenție sau prin model de utilitate înregistrat, și care îndeplinesc următoarele condiții:

- a) au rezultat din exercitarea atribuțiilor de serviciu ale inventatorului, încredințate în mod expres în cadrul contractului individual de muncă și în fișa postului sau stabilite prin alte acte obligatorii pentru inventator, care prevăd o misiune inventivă;
 - b) s-au obținut, pe durata contractului individual de muncă, precum și pe o perioadă de maximum 2 ani de la încetarea acestuia, după caz, prin cunoașterea sau utilizarea experienței angajatorului prin folosirea mijloacelor materiale ale angajatorului, ca urmare a pregătirii și formării profesionale dobândite de inventatorul salariat prin grija și pe cheltuiala angajatorului ori prin utilizarea unor informații rezultate din activitatea angajatorului sau puse la dispoziție de acesta.
- Salariatul¹¹ - orice persoană fizică ce prestează o activitate remunerată, în temeiul unui contract individual de muncă, pentru și sub autoritatea unei persoane juridice de drept public sau de drept privat.
 - Consilierul în proprietate industrială al angajatorului¹² - persoana fizică salariată, atestată, care își desfășoară activitatea potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 66/2000 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier în proprietate industrială, republicată.
 - Activitatea cercetare-dezvoltare¹³ cuprinde cercetarea științifică, dezvoltarea experimentală și inovarea bazată pe cercetarea științifică și dezvoltarea experimentală. Cercetarea științifică cuprinde cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă.

b. Proprietatea asupra invențiilor de serviciu

În baza art. 3 și respectiv art. 5 din Legea 83/2014, dreptul la invenție aparține:

(1) UBB, în următoarele situații:

¹¹ Legea 83/2014 privind invențiile de serviciu

¹² Legea 83/2014 privind invențiile de serviciu

¹³ art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

- invenția este de misiune rezultând în condițiile stipulate de art. 3, alin.1, lit. (a);
- invenția este în legătură cu angajatorul rezultând în condițiile stipulate de art. 3, alin.1, lit. (b) și UBB a revendicat invenția în termenul legal.

(2) Salariatului (inventatorului), în următoarele situații:

- invenția este de misiune și există prevedere contractuală prin care UBB acordă inventatorului dreptul la invenție;
- invenția este în legătură cu angajatorul și UBB nu a revendicat invenția în termenul legal;
- invenția realizată nu este de misiune și nu este în legătură cu angajatorul.

c. Drepturile și obligațiile salariatului (inventatorului) și ale UBB (angajatorului)

(1) Salariatul (inventatorul) are obligația:

- să notifice de îndată Oficiului de Management și Transfer Tehnologic și Cognitiv (OMTTC) al UBB cu privire la fiecare invenție printr-un document de prezentare a invenției în care să descrie soluția problemei rezolvate cu date suficiente de clare pentru a defini invenția și condițiile în care invenția a fost creată. Prezentarea invenției se va face utilizând formularul de prezentare elaborat și pus la dispoziție de către OMTTC. Obligația de notificare se aplică și foștilor salariați ai UBB pe o perioadă de maximum 2 ani de la încetarea contractului de muncă. În aceste situații, în termen de maximum 4 luni de la înregistrarea notificării la UBB, UBB înștiințează inventatorul asupra încadrării invenției în categoria invențiilor de serviciu și dacă UBB va parcurge toate demersurile privind revendicarea dreptului asupra acesteia;
- să acorde asistență și să colaboreze pentru obținerea protecției și valorificarea invenției în toate modurile cerute de reprezentanții UBB prin OMTTC;
- să informeze în scris angajatorul asupra unei cereri de brevet de invenție sau de înregistrare a unui model de utilitate, în cazul unei invenții realizate care nu este nici de misiune și nici în legătură cu angajatorul. (art. 8 alin. 4 din Legea nr. 83/2014);
- de a nu divulga sau publica invenția încadrată ca invenție de serviciu, fără acordul scris al UBB;

- în termen de 6 luni de la data aprobării prezentei politici, toți angajații UBB implicați în activitatea de cercetare-dezvoltare, astfel cum este aceasta definită la art. 3. lit. a) vor semna o declarație pe propria răspundere privind asumarea clauzei de confidențialitate în legătură cu posibilele invenții de serviciu;
- să obțină avizul UBB în ceea ce privește modul de identificare, atribuire și exploatare a dreptului de proprietate corespunzătoare rezultatelor așteptate în cazul în care intenționează să încheie acorduri externe cu o terță parte pentru realizarea unei activități de cercetare-dezvoltare (de exemplu intenționează să obțină finanțare prin proiecte de cercetare realizate în consorțiu de către mai multe persoane juridice). Obținerea acestui aviz se face prealabil depunerii proiectului/cererii de finanțare, chiar dacă respectivul acord nu este solicitat în faza de competiție de către finanțator.

(2) Salariatul (inventatorul) are dreptul:

- să solicite asistență din partea OMTTC pentru prezentarea detaliată a invenției;
- să primească din partea UBB, în termen de 4 luni de la notificarea OMTTC cu privire la invenție, decizia cu privire la încadrarea invenției în categoria invențiilor de serviciu și dacă UBB revendică dreptul asupra acesteia;
- să fie înștiințat de către UBB în legătură cu derularea procedurilor de obținere a protecției, după depunerea cererii de protecție pentru invenția de serviciu;
- să conteste modul de încadrare a invenției sale de către UBB, la instanța judecătorească competentă, potrivit dreptului comun, în termen de 4 luni;
- să fie informat de către UBB prin OMTTC asupra depunerii unei cereri de brevet de invenție sau de înregistrare a unui model de utilitate;
- să solicite dreptul la acordarea protecției, în situația în care UBB cedează acestuia dreptul la acordarea protecției, nedorind continuarea procedurilor ulterioare depunerii cererii de protecție pentru invenția de serviciu sau nu este interesat să protejeze invenția de serviciu în anumite state, altele decât România, cu condiția ca salariatul să acorde în acest caz UBB o licență neexclusivă pentru invenția brevetată;
- să primească o cotă procentuală din valoarea venitului realizat de UBB, în urma aplicării invenției în condițiile realizării unei invenții de serviciu prevăzute la art. 3, alin. 1, lit (b);

Odată cu obținerea brevetului de invenție/a modelului de utilitate, drepturile salariatului care nu este titular de brevet/ model de utilitate sunt următoarele:

- dreptul de a i se menționa numele, prenumele și calitatea în actul de revendicare a invenției de serviciu care a fost revendicată de UBB, și în alte acte și publicații privitoare la invenția în cauză (la solicitarea expresă a salariatului, numele și prenumele acestuia nu se publică);
- dreptul la eliberarea unui duplicat al actului de invenție;
- dreptul de a fi informat de către UBB (solicitantul cererii de brevet/model de utilitate) cu privire la stadiul examinării cererii de brevet/model de utilitate și la stadiul aplicării invenției.

(3) UBB (angajatorul) are dreptul:

- să fie informat de către salariat de existența invenției și să primească prezentarea acesteia în detaliu;
- să analizeze invenția salariatului și să decidă încadrarea ei în categoria invențiilor de serviciu și cu privire la tipul invenției de serviciu, precum și dacă revendică dreptul de proprietate asupra ei, cu respectarea termenelor stabilite prin legea 83/2014;
- să comunice salariatului decizia de încadrare a invenției și dreptul de proprietate;
- să solicite salariatului asistență pentru obținerea protecției și a valorificării invenției;
- să depună cerere de brevet de invenție sau de înregistrare a unui model de utilitate în România și/sau în alte state, cu revendicarea dreptului de prioritate din România;
- UBB, în baza unui raport intern întocmit de OMTTC, are dreptul de a decide dacă pentru o invenție de serviciu se va depune sau nu cerere de brevet;
- să fie titularul brevetului de invenție sau a modelului de utilitate înregistrat obținut pentru o invenție de serviciu.

Odată cu obținerea brevetului de invenție/a modelului de utilitate, UBB are următoarele drepturi:

- dreptul de proprietate asupra invenției;
- dreptul de a interzice terților să efectueze fără autorizația sa, următoarele acte:

- pentru produse: fabricarea, comercializarea, oferirea spre vânzare, folosirea, importul sau stocarea în vederea comercializării, oferirii spre vânzare sau folosirii;
- pentru procedee sau metode: folosirea acestora.
- dreptul exclusiv de exploatare a invenției;
- dreptul de a face publică invenția.

(4) UBB (angajatorul) are obligația:

- să acorde asistență, prin OMTTC sau consilierul de proprietate industrială, salariatului pentru prezentarea în detaliu a invenției;
- să informeze salariatul asupra depunerii cererii de brevet sau de înregistrare a unui model de utilitate;
- să asigure costurile necesare obținerii brevetului de invenție sau de înregistrare a unui model de utilitate, pentru invenția de serviciu revendicată;
- să remunereze salariatul – inventator, în condițiile legii;
- să cedeze salariatului, la solicitarea acestuia, dreptul la obținerea protecției, în situația în care nu mai dorește continuarea procedurilor ulterioare depunerii cererii de brevet, sau nu este interesat să obțină protecția invenției în anumite state, cu condiția ca salariatul să acorde UBB o licență neexclusivă pentru invenția brevetată.

d. Situația în care UBB nu revendică invenția de serviciu

În cazul în care UBB a stabilit că nu va depune o cerere de brevet de invenție, atunci inventatorii pot depune în nume propriu cerere de brevet. Nerevendicarea invenției de serviciu de către UBB este condiționată de aprobarea Senatului și de un acord între inventator și UBB astfel:

- Inventatorul să ramburseze către UBB toate cheltuielile și taxele legale suportate de UBB, dacă și când inventatorul (inventatorii) primește venituri din invenție;
- Să împartă cu universitatea 20% din venitul net (venitul rămas din venitul după rambursarea cheltuielilor către universitate menționate mai sus);
- Să-și îndeplinească orice obligații față de terțe părți care au contribuit la dezvoltarea invenției;

- UBB are dreptul de folosire a invenției pentru cercetare, educație, în scop clinic și dreptul de a acorda asemenea drepturi instituțiilor nonprofit, în mod irevocabil perpetuu, fără drepturi de proprietate, nonexclusive, oriunde în lume;
- Dacă inventatorul înregistrează brevete cu titulari alte entități decât UBB, trebuie menționat că aceste brevete au fost dezvoltate în urma unor cercetări desfășurate în cadrul UBB.

IV Materiale nebrevetate

a. Definiții

- Sintagma *Materiale nebrevetate* realizate de salariații și studenții UBB se referă la invențiile nepatentabile (în sensul art. 8 din legea 64/1991), la bazele de date științifice/academice sau la alte materiale utile pentru cercetare sau în scopuri comerciale, pentru care cererile de brevet nu sunt depuse sau, în cazul în care sunt depuse, brevetul nu este eliberat, precum și la materiale care sunt dezvoltate de către salariații și studenții UBB în conformitate cu obiectul unui acord între UBB și o terță parte; sau cu utilizarea de sprijin financiar direct sau indirect, de la UBB, inclusiv sprijin sau finanțare din orice sursă din afară, atribuit sau administrat UBB; sau cu utilizarea (alta decât utilizarea incidentală) de spațiu, instalații, materiale sau alte resurse puse la dispoziție de către sau prin intermediul UBB.
- În conformitate cu art. 8 din legea 64/1991 NU se acordă brevet de invenție pentru:
 - a) invențiile a căror exploatare comercială este contrară ordinii publice sau bunelor moravuri, inclusiv cele dăunătoare sănătății și vieții persoanelor, animalelor ori plantelor, și care sunt de natură să aducă atingeri grave mediului, cu condiția ca această excludere să nu depindă numai de faptul că exploatarea este interzisă printr-o dispoziție legală;
 - b) soiurile de plante și rasele de animale, precum și procedeele esențial biologice pentru obținerea plantelor sau animalelor. Prevederea nu se aplică procedeele microbiologice și produselor obținute prin aceste procedee;
 - c) invențiile având ca obiect corpul uman, în diferitele stadii ale formării și dezvoltării sale, precum și simpla descoperire a unuia dintre elementele sale, inclusiv secvența sau secvența parțială a unei gene;

d) metodele de tratament al corpului uman sau animal, prin chirurgie ori prin terapie, și metodele de diagnosticare practicate asupra corpului uman sau animal. Prevederea nu se aplică produselor, în special substanțe sau compoziții, pentru utilizare în oricare dintre aceste metode.”

- Autorii/Coautorii sunt persoanele identificate de către conducătorul laboratorului sau cercetătorul principal al unui program de cercetare, după caz, că au adus o contribuție la dezvoltarea Materialelor nebrețetate.

b. Drepturi de proprietate și valorificare

UBB deține toate drepturile asupra materialelor nebrețetate și poate face distribuția adecvată în interesul public, inclusiv licențierea sau transferul de materiale nebrețetate, în scopuri de cercetare și comerciale. Regimul veniturilor de licențiere pentru materiale nebrețetate este prezentat în capitolul VIII al prezentului document.

V Drepturile de autor (*copyright*) ale salariaților și studenților UBB

Opera de creație intelectuală reprezintă rezultatul concret al elaborării unei lucrări care contribuie la transmiterea și îmbogățirea unui patrimoniu spiritual. În urma unei relații contractuale, UBB poate deveni protector al acestor drepturi în condițiile specificate la paragrafele V-IX.

Dreptul de autor (*copyright*) asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile legii nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Dreptul de autor este legat de persoana autorului și înglobează atribute de ordin moral și patrimonial, conform ultimului paragraf al art. 1, alin. 1 din Legea nr. 8/1996.

Legea nr. 8 din 1996 stipulează la art. 1 alin. 2 faptul că “Opera de creație intelectuală este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică, prin simplul fapt al realizării ei, chiar în forma nefinalizată.”, iar la art. 3 alin. 1 definește autorul ca “persoana fizică sau persoanele fizice care au creat opera” (inclusiv editat/tradus).

Conform art.12 din legea 8/1996 autorul unei opere are dreptul patrimonial exclusiv de a decide dacă, în ce mod și când va fi utilizată opera sa, inclusiv de a consimți la utilizarea operei de către alți autori.

a. Obiectul drepturilor de autor

În conformitate cu art. 7 din legea nr. 8 din 14 martie 1996, constituie obiect al dreptului de autor „operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt:

- a) scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și *programele pentru calculator (inclusiv instrumnete software)* - care vor fi tratate în prezentul document la capitolul următor;
- b) operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice;
- c) compozițiile muzicale cu sau fără text;
- d) operele dramatice, dramatico-muzicale, operele coregrafice și pantomimele;
- e) operele cinematografice, precum și orice alte opere audiovizuale;
- f) operele fotografice, precum și orice alte opere exprimate printr-un procedeu analog fotografiei;
- g) operele de artă grafică sau plastică, cum ar fi: operele de sculptură, pictură, grafică, gravură, litografie, artă monumentală, scenografie, tapiserie, ceramică, plastica sticlei și a metalului, desene, design, precum și operele de artă aplicată produselor destinate unei utilizări practice;
- h) operele de arhitectură, inclusiv planșele, machetele și lucrările grafice ce formează proiectele de arhitectură;
- i) lucrările plastice, hărțile și desenele din domeniul topografiei, geografiei și științei în general.”

b. Limitele exercitării dreptului de autor

La art. 33 alin. 1 din legea nr. 8 din 14 martie 1996 se stipulează faptul că „sunt permise, fără consimțământul autorului și fără plata vreunei remunerații, următoarele utilizări ale unei opere aduse anterior la cunoștința publică, cu condiția ca acestea să fie conforme bunelor uzanțe, să nu contravină exploatării normale a operei și să nu îl prejudicieze pe autor sau pe titularii drepturilor de utilizare:

- a) reproducerea unei opere în cadrul procedurilor judiciare, parlamentare sau administrative ori pentru scopuri de siguranță publică;

- b) utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului;
- c) utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere în publicații, în emisiuni de radio sau de televiziune ori în înregistrări sonore sau audiovizuale, destinate exclusiv învățământului, precum și reproducerea pentru învățământ, în cadrul instituțiilor de învățământ sau de ocrotire socială, de articole izolate sau de scurte extrase din opere, în măsura justificată de scopul urmărit;
- d) reproducerea pentru informare și cercetare de scurte extrase din opere, în cadrul bibliotecilor, muzeelor, filmotecilor, fonotecilor, arhivelor instituțiilor publice culturale sau științifice, care funcționează fără scop lucrativ; reproducerea integrală a exemplarului unei opere este permisă, pentru înlocuirea acestuia, în cazul distrugerii, al deteriorării grave sau al pierderii exemplarului unic din colecția permanentă a bibliotecii sau a arhivei respective;
- e) reproducerea specifice realizate de bibliotecile accesibile publicului, de instituțiile de învățământ sau de muzee ori de către arhive, care nu sunt realizate în scopul obținerii unui avantaj comercial sau economic, direct ori indirect;
- f) reproducerea, cu excluderea oricăror mijloace care vin în contact direct cu opera, distribuirea sau comunicarea către public a imaginii unei opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată, amplasată permanent în locuri publice, în afara cazurilor în care imaginea operei este subiectul principal al unei astfel de reproduceri, distribuirii sau comunicări și dacă este utilizată în scopuri comerciale;
- g) reprezentarea și executarea unei opere în cadrul activităților instituțiilor de învățământ, exclusiv în scopuri specifice și cu condiția ca atât reprezentarea sau executarea, cât și accesul publicului să fie fără plată;
- h) utilizarea, în scopuri publicitare, a imaginilor operelor prezentate în cadrul expozițiilor cu acces public sau cu vânzare, al târgurilor, licitațiilor publice de opere de artă, ca mijloc de promovare a evenimentului, excluzând orice utilizare comercială;
- i) utilizarea de scurte demonstrații a programelor de calculator/instrumentelor software în scop educațional/didactic.”

c. Proprietatea asupra operei de creație intelectuală

Dreptul de autor, ce include atributul de ordin moral, dar și cel patrimonial asupra unei opere de creație intelectuală aparțin exclusiv autorului, iar în conformitate cu art. 11 alin (1), drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunțări sau înstrăinări.

În conformitate cu art. 39. alin. 1, autorul sau titularul dreptului de autor poate ceda prin contract altor persoane numai drepturile sale patrimoniale. Cesiunea drepturilor patrimoniale de autor este reglementată la *capitolul VII - Cesiunea drepturilor patrimoniale de autor* din legea nr. 8 din 1996.

Sub rezerva excepțiilor prevăzute la subsecțiunea de mai jos, autorii dețin dreptul de autor (*copyright*) și pot să păstreze eventualele venituri derivate din acestea în cărți, filme, casete video, opere de artă, lucrări muzicale și materiale și alte drepturi de autor de orice natură sau asemănătoare, și în orice format, cu excepția software de calculator care sunt supuse secțiunii VI (Programe de calculator - Computer software) ale acestei politici.

d. Excepții

- Ori de câte ori activitatea de cercetare este legată sau face obiectul unui acord între UBB și un terț care conține obligații sau restricții privind drepturile de autor sau utilizarea de materiale cu drepturi de autor, acestea sunt tratate în conformitate cu acordul interinstituțional. În negocierea cu terții, directorii de proiect și UBB ar trebui să depună eforturi pentru a proteja și a promova interesul UBB, atât pentru drepturile individuale autor, cât și pentru UBB în concordanță cu interesul public și această politică.
- UBB poate dobândi, în orice moment, drepturi de autor (*copyright*) asupra materialelor prin acorduri cu autorul/autorii sau alți deținători de drepturi în termenii în care a fost încheiat acordul.

VI Drepturi de autor pentru programele pentru calculator (*Computer software*) ale salariaților și studenților UBB

În sensul legii 8 din 1996 prin program pentru calculator se înțelege orice expresie a unui program, programele de aplicație și sistemele de operare, exprimate în orice fel de limbaj, fie în cod-sursă sau cod-obiect, materialul de concepție pregătit, precum și manualele.

În conformitate cu art. 72 alin. 2 din lege “ Ideile, procedeele, metodele de funcționare, concepțiile matematice și principiile care stau la baza oricărui element dintr-un program pentru calculator, inclusiv acelea care stau la baza interfețelor sale, nu sunt protejate.”

În România, programele de calculator sunt considerate opere de creație intelectuală și intră sub incidența legii drepturilor de autor (*copyright*). În conformitate cu art. 74 din lege, „în lipsa unei clauze contrare, drepturile patrimoniale de autor asupra programelor pentru calculator, create de unul sau de mai multi angajați în exercitarea atribuțiilor de serviciu ori după instrucțiunile celui care angajează, aparțin acestuia din urmă.”

În conformitate cu art. 75. alin. 1 în lipsa unei clauze contrare, printr-un contract de utilizare a unui program pentru calculator se prezumă că:

- a) utilizatorului i se acordă dreptul neexclusiv de utilizare a programului pentru calculator;
- b) utilizatorul nu poate transmite unei alte persoane dreptul de utilizare a programului pentru calculator.

VII Valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală

a. Definiții

- Licențiere – procesul de acordare a dreptului de folosință activelor de proprietate intelectuală către un terț.
- Licență - autorizarea pe care o acordă titularul drepturilor de proprietate intelectuală unui terț pentru a le folosi.
- Licențiar – titularul dreptului de proprietate sau, după caz, mandatarul acestuia.
- Licențiat – persoana fizică sau juridică care cumpără licența.
- Redevențe¹⁴ - plățile de orice fel primite pentru folosirea sau concesiunea utilizării oricărui drept de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, inclusiv asupra filmelor cinematografice și programele informatice, orice brevet, marcă de comerț, desen ori model, plan, formulă sau procedeu secret de fabricație, ori pentru informații referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial sau științific; plățile pentru folosirea sau dreptul de folosire

¹⁴ Codul fiscal, art 257. https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_09022017.htm#A257

a echipamentului industrial, comercial ori științific. În plus, redevența cuprinde orice sumă ce trebuie plătită în bani sau în natură pentru dreptul de a înregistra sau transmite sub orice formă spectacole, emisiuni, evenimente sportive sau alte activități similare;

- Termen de primă comercializare a produsului este timpul necesar cumpărătorului/ licențiatorului pentru realizarea primelor vânzări pe piață a produsului care a făcut obiectul licențierii.

b. Procesul de licențiere

UBB, prin OMTTC, poate să valorifice activele de proprietate intelectuală. În cazul în care o invenție acceptată este supusă unui acord extern cu o terță parte (de ex. a fost realizată în cadrul unui proiect de cercetare realizat în consorțiu de către mai multe persoane juridice), conducerea UBB trebuie să ia decizii în conformitate cu acest acord. Cu privire la valorificare, conducerea UBB va lua deciziile pe care le consideră adecvate și va depune eforturi rezonabile pentru a păstra inventatorii implicați.

Valorificarea activelor de proprietate intelectuală ale UBB se realizează de către OMTTC prin Comisia de Marketing și Licențiere. Termenii de licențiere (contractul de licențiere) propuși de către responsabilul de marketing și licențiere vor fi validați de către Biroul Operativ (BO) al OMTTC și aprobați de către Consiliul de Administrație al Universității Babeș-Bolyai (CA-UBB). Comisiile OMTTC funcționează după o serie de principii fundamentale: predictibilitate, echitate, transparență față de autorii brevetelor privind stadiul procesului de licențiere și comunicare profesionistă în relația cu terții.

Licențierea presupune un contract cu drepturi și obligații de care părțile sunt ținute legal - inclusiv respectarea proprietății intelectuale a entității licențiatoare, în cazul de față UBB.

c. Condiții financiare privind licențierea

Metoda standard de licențiere agreată de UBB este solicitarea către licențiat a plății unei sume forfetare la semnarea contractului de licențiere și plata unei redevențe anuale exprimată ca procent din vânzări pe durata a minim 5 ani, începând cu primul an de comercializare al produsului. Termenul de primă comercializare a produsului nu

poate depăși 2 ani de la data semnării contractului de licențiere. În cazul depășirii acestui termen, contractul de licențiere se renegociază.

Suma forfetară minimă acceptată de UBB trebuie să acopere cuantumul cheltuielilor de brevetare în regim de urgență și costurile menținerii protecției pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la acordarea brevetului.

Cuantumul redevențelor anuale reprezintă în medie 5% din vânzările generate de aplicarea licenței care face obiectul licențierii și nu poate fi mai mic de 2%. Acest cuantum se va stabili în funcție de stadiul de industrializare al tehnologiei brevetate, de existența unei piețe cuantificabile pentru produsul ce urmează să se realizeze ca urmare a utilizării tehnologiei licențiate, de existența mai multor întreprinderi dispuse să achiziționeze licența pentru brevetul existent etc.

d. Excepții privind licențiere

- În cazul în care brevetul în etapa de examinare a brevetabilității (*patent pending*) și cumpărătorul/licențiatul furnizează (pe cheltuiala sa) un plan de afaceri detaliat vizând o perioadă de minim 5 ani, respectiv o investiție pentru aducerea la un stadiu comercial al brevetului în cel mult 2 ani de la data semnării contractului de licență, sau prezintă o propunere de investiție financiară solidă pentru faza de dezvoltare experimentală a produsului/tehnologiei în UBB, cuantumul redevențelor anuale poate fi stabilit la un prag minim 1%.
- Pentru invențiile de serviciu pentru care UBB a decis să nu depună cerere de brevet condițiile de valorificare se vor negocia de la caz la caz.

e. Alte modalități de valorificare a drepturilor de proprietate intelectuală

Drepturile de proprietate intelectuală ale UBB pot fi valorificate și în condițiile art. 129, alin. 1 din Legea educației naționale nr. 1/2011, prin implicarea UBB, singură sau prin asociere, în societăți comerciale (cu accent pe cele de tip *spin-off* și *start-up*), fundații sau asociații, cu aprobarea senatului universitar.

VIII Regimul veniturilor obținute de UBB prin valorificarea activelor de proprietate intelectuală

Repartizarea veniturilor obținute prin licențiere se face astfel:

- a. În cazul invențiilor de serviciu brevetate sau în curs de brevetare (*patent pending*)

- Suma forfetară obținută la încheierea contractului de licențiere revine în totalitate OMTTC pentru Fondul de Dezvoltare Tehnologică și este destinată susținerii costurilor cu brevetarea.
- Redevențele anuale rezultate în urma comercializării/licențierii invențiilor de serviciu realizate de către salariații UBB se distribuie astfel:
 1. 50% pentru colectivul de cercetare care a realizat invenția. Cu titlu exemplificativ dar nu limitativ, colectivul de cercetare poate folosi fondurile pentru proiecte interne de cercetare, premiarea inventatorilor în condițiile legii, cofinanțarea unor proiecte ale colectivului de cercetare care a realizat invenția etc. Colectivul de cercetare va informa în scris OMTTC asupra modului în care intenționează să folosească aceste fonduri;
 2. 10% pentru Departamentul inventatorului;
 3. 40% pentru crearea Fondului de Dezvoltare Tehnologică – gestionat de către OMTTC și aflat la dispoziția Prorectorului responsabil cu Cercetarea, competitivitatea, excelența și publicațiile științifice.

Dacă sunt inventatori multipli ai unei singure invenții, cotele vor fi alocate în funcție de numărul de inventatori, în conformitate cu acordul scris de ei sau dacă nu există un acord, atunci cote egale. Cota pentru colectivul de cercetare respectiv cea pentru departament va fi împărțită în mod egal dacă inventatorii sunt de la diferite colective de cercetare/departamente, indiferent de numărul de inventatori de la fiecare colectiv de cercetare/departament, cu excepția cazului în care se prevede altfel de către inventatori.

- b. În cazul invențiilor de serviciu prevăzute la art. 3 alin(1) lit b) revendicate de către UBB conform legii 83/2014 sumele se împart astfel:
1. 30% pentru inventatorii foști salariați;
 2. 30% pentru echipa de cercetare care a realizat invenția. Cu titlu exemplificativ dar nu limitativ, colectivul de cercetare poate folosi fondurile pentru proiecte interne de cercetare, premiarea inventatorilor în condițiile legii, cofinanțarea unor proiecte ale colectivului de cercetare care a realizat invenția etc. Colectivul de cercetare va informa în scris

OMTTC asupra modului în care intenționează să folosească aceste fonduri;

3. 10% pentru Departamentul inventatorului;
4. 30% pentru crearea Fondului de Dezvoltare Tehnologică – gestionat de către OMTTC și aflat la dispoziția Prorectorului responsabil cu Cercetarea, competitivitatea, excelența și publicațiile științifice.

Dacă sunt inventatori multipli ai unei singure invenții, cotele vor fi alocate în funcție de numărul de inventatori, în conformitate cu acordul scris de ei sau dacă nu există un acord, atunci cote egale. Cota pentru colectivul de cercetare respectiv cea pentru departament va fi împărțită în mod egal dacă inventatorii sunt de la diferite colective de cercetare/departamente, indiferent de numărul de inventatori de la fiecare colectiv de cercetare/departament, cu excepția cazului în care se prevede altfel de către inventatori.

c. În cazul materialelor nebrevetate

Sumele obținute prin comercializarea materialelor nebrevetate se repartizează astfel:

1. 50% pentru echipa de cercetare care a realizat materialele. Cu titlu exemplificativ dar nu limitativ, colectivul de cercetare poate folosi fondurile pentru proiecte interne de cercetare, premiarea inventatorilor în condițiile legii, cofinanțarea unor proiecte ale colectivului de cercetare care a realizat invenția etc. Colectivul de cercetare va informa în scris OMTTC asupra modului în care intenționează să folosească aceste fonduri;
2. 10% pentru Departamentul inventatorului;
3. 40% pentru crearea Fondului de Dezvoltare Tehnologică – gestionat de către OMTTC și aflat la dispoziția Prorectorului responsabil cu Cercetarea, competitivitatea, excelența și publicațiile științifice.

Dacă sunt inventatori multipli ai unei singure invenții, cotele vor fi alocate în funcție de numărul de inventatori, în conformitate cu acordul scris de ei sau dacă nu există un acord, atunci cote egale. Cota pentru colectivul de cercetare respectiv cea pentru departament va fi împărțită în mod egal dacă inventatorii sunt de la diferite colective de cercetare/departamente, indiferent de numărul de inventatori de la fiecare

colectiv de cercetare/departament, cu excepția cazului în care se prevede altfel de către inventatori.

IX Managementul drepturilor de proprietate intelectuală

În UBB managementul operațional al inovării și gestionarea activelor de proprietate intelectuală se realizează de către OMTTC în conformitate cu deciziile conducerii UBB. În vederea maximizării valorii adăugate obținute prin valorificarea activelor de proprietate intelectuală, OMTTC întocmește un raport intern cu privire la rezultatele activității de cercetare-dezvoltare. În baza acestui raport conducerea UBB decide dacă:

1. rezultatul activității de cercetare este brevetabil și propune parcurgerea etapelor pentru obținerea protecției prin model de utilitate sau brevet de invenție:
 - în scopul valorificării la nivelul UBB prin aplicare proprie - posibil de realizat în UBB ca microproducție în institutele de cercetare;
 - în scopul unei licențieri ulterioare;
 - în scopul unei cesiuni ulterioare;
 - în scopul încurajării constituirii de spin-off-uri.
2. rezultatul activității de cercetare este nebrevetabil sau prin brevetare nu se estimează beneficii (ci doar costuri specifice asigurării protecției);
3. rezultatul activității de cercetare poate fi diseminat prin publicare sau prezentare în cadrul unor conferințe (caz în care se stabilește informația care va fi difuzată).

Managementul drepturilor de proprietate intelectuală în cazul invenției brevetate în UBB presupune implicarea inventatorului, a universității, prin conducerea ei și prin specialiștii OMTTC, a applicantului invenției și a organismului național sau european de certificare (OSIM respectiv OEB), într-un proces ce se derulează pe mai mulți ani și care, formal, poate fi divizat în 7 pași, 4 în faza anterioară depunerii cererii de brevet și 3 în faza ulterioară acesteia.

Pași premergători înregistrării cererii de brevet de invenție (CBI):

1. Identificarea soluției tehnice brevetabile;
2. Cercetarea și analiza documentară;
3. Perfecționarea soluției tehnice;
4. Întocmirea depozitului OSIM.

Pași ulteriori înregistrării cererii de brevet de invenție (CBI):

1. Evaluarea preliminară în vederea valorificării;
2. Valorificarea/Comercializarea prin licențiere;
3. Veghea tehnologică.

X Dispoziții finale

În conformitate cu *Regulamentul de organizare și funcționare al Oficiului de Management și Transfer Tehnologic și Cognitiv (OMTTC)*, OMTTC este responsabil cu gestionarea activelor de proprietate intelectuală ale UBB, transferul cunoașterii către societate (inclusiv prin servicii inovative) și generarea de venituri pentru susținerea pe mai departe a cercetării și educației în UBB.

Astfel, OMTTC va elabora toate procedurile operaționale necesare pentru implementarea prezentei politici.

Prezenta politică de reglementare se aplică tuturor salariaților UBB, inclusiv studenților nivel licență, master sau doctorat care sunt angajați cu contract de muncă în proiectele de cercetare. Aspectele legate de proprietatea intelectuală în cazul studenților nivel licență, master sau doctorat care nu sunt angajați ai UBB vor fi detaliate prin elaborarea unui document specific pentru studenți.